

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 K.
Negyedévre 4 " "
Helyben hához hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 " "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, kivétel a
énepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatala
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 178. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1914 augusztus 4

Szabadságharcunk az oroszok ellen.

Meg kell értenie minden magyarnak, hogy most már nem a szerb háborúról van szó, hanem Magyarország harcáról, állami létéért és szabadságáért Oroszország ellen.

Ezt a harcot Oroszország már évek óta készítgeti s Szerbia csak eszköze volt arra, hogy borzasztó büntényével háborúra ingerelje végre azt a monarchiát, amelyet háboruba ugratni nem sikerült eddig. Erre az aljasságra maga Oroszország nem vállalkozott, erre jó volt Szerbia.

Most tehát elkezdődött az élet-halálharc Oroszország ellen. Egy óriási szabadságharc, melyben ismét együvé került a két testvér nép: a finn és a magyar azzal a lelki rokon néppel, a lengyellel, már már egy század óta vivja ádáz harcait az orosz ellen.

Legyen mindenki tisztában azal, hogy ebben a háboruban csak győzni, vagy meghalni lehet. Mert nem arról van itt szó, hogy hazánk területének egy részét szakitják el legyőzetés után, hanem arról, hogy Magyarország semmisül meg. Ezt meg kell akadályoznunk a vérünknek egész tengere árán is.

Most már nincs helye kicsinyeskedésnek. Ebben a harcban százerek fognak elhullani, de még ez sem sok ezért a szép magyar hazáért. Sokkal nagyobb ennek az értéke, úgy hogy ki kell eresztenünk vérünk utolsó cseppjét is. A végső, a legnagyobb áldozatokra kell elkészülnünk. De ebből a harcból ki kell vennie a részét mindenkinek. Aki oly szerencsés, hogy elmeget a

harcmezőre, az harcoljon ott a végső önfeláldozásig, aki azonban itt maradt, az hozza meg a legnagyobb áldozatot, a mit a haza megkövetel.

Készüljön mindenki erre az iróztató szabadságharera, melynek

Groszország és Franciaország háboruja Németország ellen.

A béke legkisebb reménye is szétfeszített: gróf Pourtalés pétervári német nagykövet szombaton este félnyolc órakor kormánya nevében átnyújtotta a hadüzenetet az orosz hadügyminiszternek. Németország tehát megelőzte a monarchiát, még pedig olyan kérészerítő okok következtében, melyekhez hasonló egyet sem mutat fel a művelt világ történelme. Oroszország mozgósított már akkor, mikor a cár békeközvetítésért könyörgött Vilmos császárnál és folytatta a mozgósítást akkor, mikor miniszterelnöke, hadügyminisztere és vezérkari főnöke becsületszóval jelentette ki Pourtalés előtt, hogy Oroszország nem mozgósít.

Pénteken éjjel tizenkét órakor a pétervári német nagykövet kormánya nevében felszólította az orosz kormányt, hogy a két szövetséges hatalom ellen irányuló mozgósítását szüntesse be és erről tizenkét órán belül félreérthetetlen nyilatkozatot tegyen. Elmúlt a tizenkét óra, de a válasz Berlinbe nem érkezett meg. A német kormány azonnal utasította Pourtalést, hogy kormánya nevében üzenje meg a háborút Oroszországnak. Este félnyolckor ez meg is történt.

Oroszország betört Németországba.

Elhangzott a német hadüzenet, de a támadó fél mégis Oroszország volt. A szombatról vasárnapra virradó éjszakán Német-

ország északkeleti határán, Posen tartományban az orosz őrségek átlépték a határt és a jarotschin-wrescheni vonalon támadást intéztek Eichenried mellett a Warthe folyó vasuti hidja ellen. A támadást a német csapatok visszaverték és meghiusították a szomszédos miloslawi pályaudvar ellen megkísérelt vállalkozást is.

Egy későbbi távirat, melyet az északporoszországi Allensteinban szombaton este adtak fel, azt jelenti, hogy az oroszok megtámadták Johannsburg várost is. Ez a város Schwiddern mellett van, mintegy harminc kilométerre az orosz határtól. Ugy látszik, ez az első nagyobb harc, mert a távirat szerint az oroszok eddig husz embert veszítettek. Johannsburgban egy orosz dragonyos eskadron székel.

Francia támadás.

Szombaton délután Franciaország elrendelte az általános mozgósítást. A franciák hadüzenet nélkül, már tegnap ellenségesen léptek fel Németországgal szemben. Nürnberg környékén francia aviatikusok bombát dobtak le német területre. Egy bécsi távirat szerint két francia tiszt aeroplánon Nürnberg felett röpült át és magára a városra dobott bombákat. A támadások eredménye még ismeretlen, annyi azonban bizonyos, hogy Franciaország ily módon megsértette a nemzetközi jogot és a diplomáciai viszony meg-

Mentőszekrények

minden nagyságban felszerelve a belügy-miniszteri rendeletnek megfelelően felszerelve **5 K-tól 32 K-ig** ugyszintén hiányzó részek pótlása legolcsóbb áron

FARKAS ISTVÁN

„Apolló“ drogeriája

NAGYVÁRAD,

Rimanóczy palota—Kakóczy ut.

szakitása nélkül támadta meg a szomszédos államot.

Két másik jelentés is jött a franciák támadásáról. Az egyik jelentés Koblenzből jött és azt mondja:

Szombaton délelőtt nyolevan orosz egyenruhába öltözött francia tiszt Waldek táján, Gelderntől nyugatra át akarta lépni a porosz határt. A kísérlet nem sikerült.

A Wolf-ügynökség berlini jelentése így szól:

Az elmúlt éjjel megfigyeltek egy ellenséges léghajót, amely Kertpich felől Andernach felé haladt. Ugyanezen éjjel egy koeheni vendéglős fiával együtt fel akarta robbantani a koeheni alagutat. Mindakettőt agyonlőtték. A dürenkölni vonalon ellenséges repülőgépeket láttak. Wesel mellett egy francia léghajót lelőttek.

A németek bombáznak egy orosz hadikikötőt.

Berlin, aug. 3.

Az Augsburg nevű kis cirkáló vasárnap este kilenc órakor szikratávirattal a következőket jelenti:

„Bombázom Libau hadikikötőt. Harcban állok egy ellenséges cirkálóval. Aknákat raktak le. Libau hadikikötő ég.“

*

Libau Oroszország kelettengeri partján, az északi német határtól 50 kilométerre

fekvő erődített kikötő, a libai tó közvetlen közelében.

A franciák bombáznak egy német hegyszorosost.

A Schluff-szorosnál kétségtelenül megállapították, hogy a franciák augusztus elején este újabb határsértést követtek el és bombázták a német hadállásokat. A németeknek veszteségük nem volt.

A Schluff-szoros a nyugati Harz hegyvidéken, a német-francia határon van.

Olaszország semleges.

Bécsi diplomáciai körökben azt mondják, hogy abban az esetben, ha Franciaország nem avatkozik a háborúba, Olaszország is kimarad abból.

Románia magatartása.

Romániáról egy félhivatalos bécsi tudósítás azt jelenti, hogy ott igen erős áramlat mutatkozik, mely azt követeli, hogy Románia a monarchia és Németország mellé álljon. Az Oroszországhoz való csatlakozásról alig lehet szó, legfeljebb teljes semlegességről. Románia eddig nem mozgósított, de határainak és semlegességének védelmére megtette a szükséges intézkedéseket.

A szerb harctérről.

Az első belgrádi harcok.

Zimony, augusztus 3.

Éjjel tizenkét óra van, a zimonyi partról reflektorok világítják meg a szerb oldalt. Egyszerre kigyulladnak a monitorok reflektorjai is és sűrű egymásutánban tüzelnek a hajóiról.

A monitorok Kalimegdánt bombázzák. A monitorok egyszerre jelzést kapnak, hogy szüntessék be a tüzelést, a kapitányok távbeszélőbe harsány hangon kiáltanak, értesítik egymást. Az utasok még hallanak néhány puskaropogást és riadtan menekülnek a pályaudvarról.

A szerbek negyedkettőkor felrobbantották a hidat. Hajnali négy órakor a monitorok újra lövöldöznek Kalimegdánra. Vele egyidőben a hidnál előőrseink állanak készen a tüzelésre. A Száva-hidnál a gépfegyverek szólnak félelmetes erővel.

Zimony, aug. 3.

Pont 9 óra volt, a mikor két monitoron a hatalmas reflektorokból világosság kezdett áradni a szerb oldalra.

Egy közeli magaslatról derék tüzérsapataink megszólaltatják az ágyukat.

A tüzérség Topesider felé lövöldöz és egyszerre nyole nyole srappelt küldenek át, mindenfelé lángok csapnak fel, szinte látjuk a rémes pusztítást, a mit véghez visznek. A dörgés itt valóban félelmetes. Az egyik srappel, a mely közvetlenül a Száva hidjánál pusztított, a szerb tüzérségben tett

kárt. Katonatisztjeink, a kik átnéztek lácsóvel a tulsó partra, azt mondják körülbelül kétszázötven szerb katona holteste feküdt egymás mellett. Az összes szerb halottak számát katonáink ötszázra teszik.

Hajnantájban szűnt meg a második éjszakai csatározás.

Pancsova, augusztus 3.

A lapoknak Belgrád ostromára és más egyéb határmenti harcokra vonatkozó tudósítása tévedésen alapszik. A szerb partokról boszantásképen átlövöldöznek a magyar partra, anélkül természetesen, hogy bárkiben vagy bármiben kárt tehetnének. A szerb örök a parttól mintegy másfélkilométernyi távolságban állanak fel. A szerb dombos part emelkedései mögött helyenként állítólag tüzekek vonulnak fel, oly kevés ágyuval, hogy akció esetén a mieink percek alatt elhallgattatnák őket. Két nap óta nem hallani Belgrád felől sem a haubitcok, sem a monitorok ágyuzását. Látesóvel Belgrádot tisztán láthatni. A város alig szenvedett valamit, mert a mieink csak viszonzásképen odalöttek, ahonnan lövéseket tettek a magyar partra vagy a magyar hajókra. A hadsereg hangulata rendkívül lelkes, a legénység könyörög, hogy vezessék őket a szerbek ellen és ne legyenek kénytelenek túrni a szemben álló szerb örök boszantásait. A délvidék szerb lakossága szépen viselkedik. A délvidéken, főként Nagybeeskereken, Nagyikindán, Versecen, Temesvárt, Ujvidéken

és Pancsován majdnem minden urinó és polgárasszony a Vörös-Kereszt szolgálatába állott, ugyszintén sok román és szerb urinó is. Több szerb falu lakossága önként ajánlkozott földmunkára, amit a katonaság elfogad és megfizet.

A trónörökospár Budapesten.

Lelkesedő mámor fogadta Budapesten a trónörökös-párt. Künn az utcán a százazrekre rugó közönség határt nem ismerő, minden képzeletet meghaladó, hatalmas, tomboló lelkesedés fogadta a trónörökospárt s amikor Károly Ferenc József főherceg messze hallható, érees hangon, pattogó magyarsággal elmondotta üdvözlőbeszédét, az ováció orkánja zugott végig a hatalmas csarnokon.

A trónörökös délceg alakja, egészséges piros-pozsgás arcszine, mosolygó, égszinkék szeme egy pillanat alatt megszerezte a magyarok lelkesedését.

Az első percekben Zita főhercegnőn az elfogódottság, a csodálkozás és hálás örömlátszot meg. Bájos, folyton mosolygó arcát a megérkezés pillanatában halvány pirfutotta át.

Midőn begördült az olivzöldre festett udvari különvonat és a negyedik kocsiból egy huszonnyolc éves ember minden fürge ségével kiugrott az I. számú huszárezred ezredesi egyenruhájában a trónörökös.

Bárczy pár szóval tolmácsolta Budapest népének üdvözlését s a trónörökös, messze hallható, érees hangon, a melyet még a peron tuloldalán is meg lehetett hallani, mondotta el a az üdvözlő beszédet.

Károly Ferenc József főherceg, kedvesen és lelkesedve ment egyik notabilitástól a másikhoz.

Azután ismét a miniszterelnökhöz lépett. Utána Beöthy Pálhoz voltak szives szavai, majd a tábornokok, gróf Csekonics Endre és legvégül gróf Andrássy Gyula üdvözlésére került a sor.

Elindult a menet. Fel a várig diadalut volt.

Az első kocsiban Boda főkapitány. A második kocsiban Bárczy polgármester.

Most az udvari vadászok fehér tollbokrétája, éljenáradat, kendőlengetés, harsogó örömmámor, felejthetetlen pillanat. Itt a trónörökospár kocsija.

Mikor az Országos Kaszinó elé érnek, az erkélyről egyszerre száz és száz rózsát dobnak le. A főhercegné fekete keztyűs jobbkezevel integot az erkélyre a hölgyeknek. Egészen hangosan kiabálják:

— Jaj de kedves, de aranyos . . .

Azután egy pillanatra elcsendesült a zaj, szinte észre sem vették az utolsó autót. Szemüveges, fekete diszmagyarruhás ur és feketeruhás hölgy ült benne. Az ur szikár, magas alakját összehuzta, kucsmája is mélyen ült homlokán. Hirtelen megismerték:

Gyapju szövetek legujabb kivitelben

Gyapju szövetek legnagyobb választékban

Gyapju szövetek legolesóbban

szigoru szabott

árak mellett

szerezhetjük be

Zauderer

kolozsvári posztó áruház fiók.

Nagyvárad, Zöldfa-utca 1.

Telefon: 11—15.

gróf Tisza István. Es ekkor esoda történt. Hihetetlenül belülről támadt éljenzés tört ki az emberekből, percekig ordítottak és lengették kendőjüket, Tisza levette sapkáját és örvendezve köszönte meg a legnagyobb népszerűség hangjait.

... Ki hitte volna ezt még csak egy hónap előtt is?

A társadalom szívéhez.

Főuri hölgyek fölhívása.

A lelkesedés lobogó lángja ég szerte az országban. Megújulnak fiaink között azok a régi dicsőséges jelenetek, melyek ezeréves élethalálharcunk történetének aranylapjait töltik ki s melyekről kichitűségünkben már azt hittük, hogy azok örökké a múltéi. És gyuladoznak szerte az emberszeretet hírének pásztor tüzei is. Akik értünk tűrnek, harcolnak, véreznek állig fegyverben, azokat s azok övéit nekünk nem szabad nélkülözni engednünk, nem szabad magukra hagynunk.

Most vettük a magyar főuri hölgyek lelkes fölhívását a katonák családjaiknak segélyezésére:

FELHÍVÁS

A kocka eldőlt. Megkezdődött a magyar nemzetre reakényszerített háború. Tettrekész elszántsággal, lélekemelő lelkesültséggel siet a nemzet minden tagja a zászlók alá. Hazafias áldozatkésztségben faj, vallásfelekezeti, születési, foglalkozási nem tesz különbséget. Félelem nélkül néz mindenki szembe a halállal, de számos fegyverbe hívott, fia, férj, családapa lelkén ott rágódik a sötét gondolat: Ki gyámolítja, ki tartja fenn hátrahagyott kedveseimet. Az éhezők számára betevőfalatról, ruháról, meleg hajlékról a fázók részére ki gondoskodik? Ennek a keserű gondnak, ennek a szivfacsaró fájdalomnak enyhítésére kell mindazoknak sietniök, akiket szerencsésebb anyagi helyzetük a mindennapi kenyér gondjától mentesít. Ezekhez fordulunk felhívásunkkal, ezeket kérjük, hozzák ebben az alakban is a haza oltárára áldozataikat.

Szent kötelességet róvunk le mindannyian, ha azt a vigasztaló üzenetet küldhetjük a qarctéren küzdő véreinknek, hogy hátrahagyott kedveseikért nem kell aggódniök; ha legalább a nyomor gyötrelmeitől megmentjük a családfentartók életéért remegő gyermekeket és asszonyokat. Adakozzék erejéhez képest mindenki. Szentebb célra nem adakozhat s küldje adományát „a behívott katonák visszamaradt családtagjainak segélyezésére fordítandó alap”-nak a Magyar Általános Hitelbanknál (Budapest, V. ker., József-tér 2-3) nyitott számlájára, ahonnan az nyilvános ellenőrzés és elszámolás mellett a hatóságok, jótékonyegyesületek és helyi társadalmi szervek közreműködésével fog rendeltetésére fordítani. Budapest, 1914. július hó 29-én.

Gróf Andrassy Aladárné, gróf Andrassy Gézané, gróf Andrassy Gyuláné, gróf Andrassy Sándorné, gróf Almásy Dénesné, özv. gróf Almásy Györgyné, gróf Apponyi Albertné, gróf Apponyi Sándorné, Balogh Jenőné, Bárczy Istvánné, gróf Batthyány Lajosné, báró Bánffy Györgyné, Beöthy Pálné, Berzeviczy Alberné, gróf Bethlen Istvánné, báró Burián Istvánné, gróf Csáky Albinné, gróf Csekonics Endréné, gróf Des-

seffy Aurélné, gróf Desseffy Emilné, gróf Edelsheim Gyulai Lipótné, gróf Esterházy Miklós Móricné, gróf Esterházy Pálné, gróf Festetits Pálné, herceg Festetits Tasszilóné, báró Ghillány Imréné, báró Guttmann Vilmosné, gróf Haller Györgyné, báró Harkányi Jánosné, báró Hazai Samuné, báró Hadik-Barkóczy Endréné, gróf Hadik Jánosné, Jankovics Béláné, báró Jósika Samuné, gróf Karátsonyi Jenőné, Kállay Frigyesné, gróf Károlyi Alajosné, gróf Károlyi Gyuláné, özv. gróf Károlyi Gyuláné, gróf Károlyi Imréné, gróf Károlyi Istvánné, gróf Károlyi Józsefné, gróf Károlyi Lajosné, gróf Khuen-Héderváry Károlyné, Láncezy Leóné, gróf Mikes Arminné, Neumann Arminné, herceg Odescalchi Gézané, báró Orosdy Fülöpné, őrgróf Pallavicini Edéné, őrgróf Pallavicini Györgyné, herceg Pálffy Miklósné, báró Roszner Ervinné, Sándor Jánosné, gróf Semsey Lászlóné, gróf Széchenyi Lászlóné, gróf Teleki Gyuláné, gróf Teleki Józsefné, özv. gróf Teleki Sándorné, gróf Teleky Tiborné, gróf Tisza Istvánné, gróf Vay Gáborné, gróf Wenckheim Frigyesné, gróf Zelenski Róberné, gróf Zichy Jánosné.

A vasúti forgalom korlátozása.

Az általánoss mozgósítás tartamafalatt a személy- és podgyászszállítás a kolozsvári üzletvezetőség vonalain bizonyos korlátozásokkal fog lebonyolítani. És pedig:

Az összes vonalokon augusztus hó 5-ikéről 6-ra hajló éjfélig fenntartatik a rendes forgalom. A 6-iki nappal azonban megszűnik s életbelép a hadi menetrend.

Augusztus 6., 7. és 8-án személyszállító vonatok nem fognak közlekedni. Közlekedni fog azonban 6 ikától az egész mozgósítás tartama alatt egy-egy hadi posta vonat, melyet azonban csak közigazgatási vagy katonai hatóság igazolvánnyal bíró utasok vehetnek igénybe s melyeknek menetrendje állomásokon ki lesz függesztve.

Augusztus 9-ikétől kezdve a nagyobb városok helyi forgalmának lebonyolítása céljából, csupán III. osztályu kocikkal, a következő menetrendszerinti helyi vonatok fognak közlekedni:

Nagyvárad ind. 4.55 d. u. Csucsá ér. 9.40 este
Csucsá ind. 5.14 reggel Nagyvárad ér. 8.09 d. e.
Csucsá ind. 4.07 reggel Kolozsvár ér. 7.42 reggel
Kolozsvár ind. 5.34 d. u. Csucsá ér. 8.38 este

Az összes többi vonalokon is egy-egy vonatpár lesz alkalmas időre beállítva. Bánffy-Hunyad—Kiskalota vonalon az összes forgalom megszűnik.

Ezzel kapcsolatban adjuk a Nagyvárad Városi Vasut következő hirdetményét:

A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter ur őnagyméltósága f. évi augusztus hó 1-én 58926—III. 3. számú magas rendeletével a rendkívüli forgalmi viszonyok indokával Nagyvárad Vásártér állomáson fel vagy leadásra kerülő teherárakra nézve 8 napi póthatáridőt állapított meg.

A távirat forgalom korlátozása.

A m. kir. posta és távirat hivatalka közli, hogy a különleges viszonyokra tekintettel az olyan magántáviratokat, melyek részben vagy egészben titkos (összebeszélte betűjegyes vagy számjegyes) nyelven vannak szerkesztve, továbbá az olyan közértelmű nyelven szerkesztett magántáviratokat, melyek a kereskedelmi nyelvnek rövidített kifejezéseit vagy kereskedelmi jelzéseit tartalmazzák, vagy a melyekben katonai vonatkozású adatok fordulnak elő, a posta és táv. hivatalok nem vehetnek föl, ha pedig tévedésből mégis felvettek, nem továbbíthatnak és nem kézbesíttetnek.

Beszűntette egyelőre továbbá a kereskedelmi miniszter a belföldi Ausztriával, Bosznia Hercegovinával valamint a Németországgal való forgalomban a táviratlevelek fölvételét és kézbesítését.

Berlintől—Nagyváradig.

(Saját tudósítónktól.)

Béke időben ez az ut igen nyugalmas s senkinek sem jutna eszébe leírni uti benyomásait. De ma érdekel minden, ami Németországra s egyszersmind ránk is vonatkozik.

Szombaton még ott álltunk néhányan magyarok abban a tömegben, mely a Brandenburger Törtől a Lindenen végig a Schlossig zárt sorokban várta a császárt. Öt óra felé a Potsdam felől jövő uton felhangzik a császár szürke autójának a szirénája, melyet Berlinben minden gyerek ismer s pár perc múlva nem lehet mozdulni sem. A Brandenburgi kapu őrsége fegyverbe áll s a császári autó, melyet a kronpinzé követ, alig képes előrehaladni a palota felé. Leirhatlan lelkesedéssel köszöntik s a császár komolyan, de szívélyesen viszonzza. Amint az autó a Sprre hidjára ér, meglibben a szélben a palota ormára felhuzott vörös Hohenzollern standard.

Az autók rég berobogtak a palota udvarára s a tömeg még mindig vár. Felharsan a Deutschland Deutschland über alles, éneklük a Prinz Eugen marsot s sokan fekete-sárga, de piros-fehér-zöld lobogót is lengetnek a piros-fehér-fekete zászló mellett.

A tömeg nem várt hiába, a császár félhét felé megjelent az ablaknál a darde du corps fehér uniformisában s a spontánul megnyilvánuló lelkesedésre beszélni kezdett a nyitott balkonról. Áhitatosan hallgat a tömeg, mely csak akkor tör ki dörgő hurrákban, mikor a császár ahhoz a passzushoz ér, hogy „kardunkat tisztességgel fogjuk hüvelyébe dugni s megmutatjuk az ellenségnek, hogy Németországot senki sem fogja büntetlenül ingerelni.”

A tömeg csak lassan oszlik s újból összeverődik a Kurfürstendammon és a Tauentzien strassén. Ezalatt a Zeughaus előtt, hol a hadi ereklyéket, elfoglalt zászlókat tartják, felvonul az őrség s egy alezredes felolvassa a császári rendeletet, mely Poroszországban a Kriegszustand állapotát rendeli el. Pár perc múlva autók robognak s extra-blattok jelentik, hogy ultimátum ment Oroszországba s a kávéházakban a sör mellett szidják a cárt, aki táviratával félre akarta vezetni a császárt. Békét prédikált, de közben mozgósított.

Közben egy kis csendélet. Egy kávéházból valakit a kalamitásai miatt ki akarnak dobni, élénken szabadkozik, hogy Reservoffizier s kidobni nem hagyja magát. Néhányan úgy értik, hogy Serben offizier s a botok már is lesujtanak rá s bizony csak jó esomé ütleg árán menekül.

Lelkesedik mindenki s mikor a Friedrikstrassei pályaudvaron vonatra szállunk, már egy csomó tartalékos is vonul be. — Az állomásokon, mikor reggel megérkezünk, már mindenütt egész szürke uniformisos katonák őrzik a pályaudvart s revolveres tiszt sétál fel-alá. A hegyes csuesu sisakra vászon boríték került, hogy ne csillogjon s ilyen uniformist látunk a hidak mellett mindenütt egész Oderbergig, ahol már az első katona vonatok is indulnak az orosz határra. Ez a kép aztán megismétlődik a magyar határon is.

Ha összehasonlítjuk Berlin önbizakodó

nyugalmát, melyet minden lelkesedés mellett is megőrzik, a párisi pánikkal, mely a mozgósítás hírére kitört, szinte öröm tölthet el bennünket és bizalom a német szövetség szilárdsága iránt.

Nem fog senki vonakodni, tudják, hogy igaz ügyért küzdünk vállvetve.

A 70-71-es háborúban — így mondta egy öreg veterán — a 40 éves békéért és öt milliárdért küzdöttünk, most száz éves békéért — és harminc milliárdért fognak verkedni a fiaink.

Ha igazság van s igaz ügy, akkor a hármasszövetség az, s örülünk, hogy ezt Berlin átérzi.

Nem félünk mást csak az Istent — mondta Bismarck — s tegnap a mostani kanclerár is megismételte a lelkes tömeg előtt.

NÁSZ

a német császár családjában.

Berlin, augusztus 3.

Vilmos császár fia, Oszkár herceg és menyasszonya Bassewitz grófnő tegnap este a Bellevue-kastélyban házasságot kötöttek egymással. A házasságot maga a császár rendelte el sürgősen, mert Oszkár herceg valószínűleg már holnap a határra indul, hogy hazafiúi kötelességét teljesítse.

Az esküvő szűk családi körben folyt le este hét órakor a Bellevue-kastély nagy kerti termében, a szászári ház jelenlétében.

Berlin, augusztus 3.

Oszkár herceg esküvőjével egyidőben jutott nyilvánosságra, hogy Vilmos császár harmadik fia, a harminc esztendőes Adilbert herceg eljegyezte a huszonhárom esztendőes Adi szász-meiningeni hercegnőt, Frigyes szász-meiningeni herceg leányát.

A bevonulók

családtagjainak segélyezése.

A Bud. Tudósító jelenti, hogy a mozgósítás folytán katonai szolgálatra bevonult állami díjnokok és napibéres alkalmazottak összes járandóságai a fennálló szabályok értelmében a bevonulás napjával beszüntetendők. Amennyiben azonban családjuk a bevonulás folytán gyámolítás nélkül maradtak, a család az 1882. 11. tc. alapján segélyezésben fog részesülni.

A segély az arra igényt tartó s a törvényben meghatározott családtagok után egyenkint és naponkint a katonai átvonulási illeték összegével számítandó. Ez az illeték az 1914. évre 78 fillér városokban, vármegyékben a legkisebb 57 és a legnagyobb 70 fillér. A segélyezésnek mielőbbi megkezdése végett elrendelte a kormány, hogy a szóbanforgó alkalmazottak hivatalai haladéktalanul írják össze a segély megállapításához szükséges adatokat. A segélyeket az illetékes számvevőségek állapítják meg és utalványozzák ki.

Nagyváradra még a tegnapi nap folyamán megérkezett az összes hivatalok vezetőihez a miniszter rendelete a szükséges utasításokkal együtt s a hivatalok azonnal meg is kezdték a megkívánt adatok beszo-

Világháború és s gazdasági helyzet.

Az Osztrák Magyar Bank a kamatlábat 8 százalékra emelte fel. Ez intézkedés célja az hogy az arany kivitelét megakadályozza.

A moratorium meghosszabbítása
már most bizonyosnak tekinthető s a közönség remélhetőleg nyugodtan fogadja, miután elsősorban az ő érdekét szolgálja. A rövid lejáratu moratórium csak bevezetője volt az állandó védelmi állapotoknak, amelynek során tegnap a kormány a végrehajtás és az árverés hatályát is jelentősen megszorította.

Szolvens intézelet a háború nem hozhat zavarba. Semmiféle aggodalomra e téren ok nincs. A bankok nagy alaptőkéi és tartalékai bőven elegendők arra, hogy minden lehető veszteséget fedezzenek s követeléseik javarésze olyan értékekben fekszik, amelyeket a háború nem rendíthet meg. Így pl. a házak és földek értéke, miután a magántulajdont a nemzetközi jog abszolúte biztosítja, lényegesen nem csökkenhet s legalább bizonyos határig fennmarad. Épp ezért a betétek tömege és kivételének semmi értelme nincs, miután bizonytalan időkben a privátpénznek nincs teljes védelme.

Még egy aggodalom maradhatna fenn s ez a pénz elértéktelenedése. Ez a félelem is teljesen alaptalan. A modern hitel és pénzügy lényege olyan, hogy ne kerülhet elértéktelenedésre a sor.

Nem nyílnak meg az iskolák.

Elmentek a tanítók, a tantermek kórházak lettek.

A háború kihatással van mindenre. Nincs semmi olyan dolog, cselekedet vagy történés, ami szoros összefüggésben ne volna a háborúval. Rengeteg diszpenzációs házasságot kötnek, minden városban gyűjtés indul a hadba menők családja és a Vörös-Kereszt részére, a törvénykezés, végrehajtás szünetel és a szintársulatok feloszlanak és szeptemberben zárva maradnak az iskolák is. De csak a tanulók részére.

Nem lehet tudni, hogy meddig tart majd a harc, de annyi bizonyos, hogy a sebesültek részére rengeteg kórházat alakítottak. Épen ez az egyik főoka annak, hogy a tanítás egyelőre nem kezdődik meg, a másik pedig természetesen az, hogy a tanítók nagy része bevonult.

A tanításban tehát óriási változásokat okoznak a rendkívüli állapotok. Lapunk munkatársa felkereste Réz Mihályt, a nagyváradai városi iskolák tanfelügyelőjét és a fentiekre vonatkozólag kérdést intézett hozzá. A tanfelügyelő a következőket mondta:

Bizonyosra veszem, hogy szeptember elsején nem lehet megnyitnunk a nagyváradai iskolákat. Az iskolák tantermeit, sőt összes helyiségeit is katonai célokra tartják elfoglalva és hogy szeptemberre még nem szabadulhatnak föl, az is előrelátható. Azok az iskolák, amelyeket kórházi célokra tartanak fenn, ezek már be is vannak rendezve, ott lobog fölöttük a vörös kereszt fehér zászló. Ezek az iskolák természetesen szeptemberben, sőt tovább is kórházak lesznek, hogyha jut beléjük beteg. Egyelőre még semmi intézkedés sem történt arra vonatkozólag, hogy pótolják-e majd a tan-

folyamokat, lesznek-e iskolák magánházakban, vagy a szabad ég alatt, hiszen, még ha 2-300 gyermek jutna is egy tanítóra, akkor se biztos, akadna-e elég tanító.

A mint a tanfelügyelő szavaiból kitűnik, legalább 5-6 hónapig szó sem lehet arról, hogy a tanítás megkezdődjék. Hasonló a helyzet a premontrei főgimnáziummal is. De viszont arra is megvan a remény, hogy a sok kórházra nem lesz szükség, sőt októberre véget fog érni a borzalmas háború.

Hazajöttek Máramaroszigetről a színészek.

Nagyváradon tartanak előadásokat.

Erdélyi Miklós társulata, illetve a társulat egy része tegnap visszaérkezett Máramaroszigetről. Etsy Emilia és Tóth Elek még délben megjöttek, a többiek délután és este érkeztek.

Erdélyi Miklós, a direktor a 7 órai gyorsal jött meg.

A tagok elég jókedvűek, különösen amióta megtudták, hogy az igazgató nem osztja fel a társulatot, hanem Nagyváradon fognak előadásokat tartani. Gázsit ugyan nem kapnak, hanem a napi bevételt osztja fel közöttük a direktor.

Körülbelül tíz férfi ment el katonának. Hárman: Tóth Elek, Gróf László és Szalma Sándor az elsőrendűek közül és heten a kardalososok közül. Kerner Jenő karmester Szigetén vonult be.

A társulat tagjai elragadtatással beszélnek Erdélyi Miklósról. Elutazásuk előtt összehívta a társulati gyűlést elbucuzott azoktól, akik elmentek és a többieket utiköltéssel, zsebpénzzel látta el. Azonkívül mindenkinek fedezte a csomagszállítási költségeit is.

Ez mindenesetre dicséretre méltó viselkedés, különösen ha tudjuk, hogy a többi direktor minden szó és támogatás nélkül a szólnak eresztette a tagjait.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

Legujabb táviratok.

■ ■ ■

A szerb püspök pásztorlevele.

Budapest, augusztus 3.

Zubkovic György dr. budai gör. kel. szerb püspök pásztorlevélben fordult híveihez. A pásztorlevélben ama meggyőződésének ad kifejezést, hogy az egyházmegye minden híve el van telve határtalan hódolattal az uralkodó ház és a magyar haza iránt. A főpásztor ezúton figyelmezteti híveit, hogy bármilyen rendbontás, vagy kötelességmulasztás a legszigorubb büntetéssel fog járni.

A francia mozgósítás indokolása.

Páris, augusztus 3.

A francia kormány tagjai kiáltványt intéztek a néphez, amelyben a mozgósítást azzal indokolják, hogy több állam mozgósított, még olyanok is, melyek a neutralitás által védve vannak. Hangoztatja különben a kiáltvány, hogy a mozgósításnak nincs más célja, mint a jelen viszonyok közt a becsületes béke biztosítása. A kormány a mozgósítás után is fogja folytatni a diplomáciai tárgyalásokat.

Figyelmeztetik a ruthéneket.

Máramarossziget, augusztus 3.

Stefán Ágoston a máramarosi ruthének vezére felhívást intézett a felsőmagyarországi ruthénekhez, amelyben mint Rákóczi legendás hős unokáit figyelmeztíti, hogy ne üljenek fel az észak felől jövő izgatásoknak. Álljanak talpra és védjék meg magyar hazájuk becsületét abban a tudatban, hogy e hazán kívül nincs számukra hely. A kiáltvány a ruthének között nagy lelkesedést keltett.

Nagy német győzelmek.

Éjfél után érkezett.

Berlin, aug. 3.

A Wolf ügynökség jelenti: egy gyalogezred egyik százada egy gépfegyver osztaggal és egy ulánus ezred ma reggel **bevonult az oroszországi Kalisch, megerősített városba.**

Bécs, aug. 3.

Augusztus 3-án este 6 órakor a német csapatok **meg szállták Ceustoschaw városát.** Mind két város nagyon fontos pozíció, mert **Oroszország innen látja el élelemmel és municióval nyugati haderejét.**

Amerika semleges.

Budapest, aug. 3.

A Magyar Távirati iroda kapja a hirt Wasingthonból, hogy az Észak-Amerikai Egyesült Államok **semlegességi nyilatkozata** elkészült. A nyilatkozatot ma publikálják.

Boroevics hadtestparancsnok a néphez.

Kassa aug. 3.

Tegnap este nagy tüntető tömeg vonult a hadtestparancsnokság elé és hazafias dalokat énekelve **éltették a háborút és a hadsereg vezetőit.** Boroevics Szvetozár hadtestparancsnok épen akkor érkezett haza és **lelkésítő beszédet intézett a tüntetőkhöz.** Ezzel fejezte be a beszédét: itt van az idő, amikor mindnyájunknak el kell menni. A tömeg még sokáig ünnepelte a hadtestparancsnokot.

..HIREK..

■ ■ ■

* Beöthy László Nagyváradon.

Beöthy László v. b. t. t. volt kereskedelmi miniszter tegnap családjával együtt Nagyváradra érkezett. A délelőtti folyamán több látogatást tett s délután automobilon Hencidra utazott.

* **Urinők Mária-Kongregációjának közös imája.** Az Urinők Mária-Kongregációja bizva a közös imádság hatásos erejében, a háború tartama alatt minden csütörtök és vasárnap délután 5 órakor a **Szent László templomban** közösen elmondja a szent olvasót. Ez ájtatosságon való részvételre a ker. híveket szeretettel felkéri a Kongregáció vezetősége.

* **A katolikus egyház és a háború.** A háborúból a katolikus egyház, a katolikus intézmények is kivesszik a részüket. Hazafias kötelességüket minden feltétel nélkül teljesítik, amit azonban világgá kürtölni tiltja szerénységük. És különben is amit most a háború sikerének és a sebesültek jólétének érdekében teszünk, ez kötelesség, a legszigorubb, a legtermészetesebb kötelesség. Kuriozum képen azonban idejegyezzük, hogy a Szent-József intézet körülbelül 100 ágyat bocsát a sebesültek részére és ha szükség lesz rá, az összes katolikus intézetek gondolkodás nélkül teljesíteni fogják ebbeli kötelességüket. A betegápolók nagy kontingensét apácák fogják szolgálatni, mert az irgalmas nővérek mindenike betegápolónak van kiképezve.

* **Katonai kinevezések.** Riesler Károly a Therezianum katonai növendékét a 101. gyalogezredhez, — Bondy Miksát ugyanazon katonai intézet növendékét a 37. gyalogezredhez, — és Csécsi Nagy Imrét a műszaki katonai akadémia növendékét a 19. tábori tüzérezredbe hadnagyokká nevezte ki a király.

* **Az itthon maradt családok felsegélyezésére.** A behívott katonák családtagjai tegnap nagyszámban jelentkeztek a városházán, hogy a segélyre előjegyztessék magukat. Délután 5 óráig alig győzték a jelentkezéseket bevezetni. *Juriskay* Barna tb. tanácsnok előtt jelentkeznek s némelyik asszony a gyermekeit is magával vitte a városházára. A hatóság a társadalom tehetősebb tagjait is felkéri adakozásra. Ez irányban még meg sem jelent

a felhívás s már is akadtak nemes gondolkozású egyének és intézetek, amelyek siettek, hogy adományaitkat letegyék a haza oltárára. A tegnapi nap folyamán *Cseprega* Miklós vállalkozó ezer koronát, dr. *Czimmer* Samu 20 koronát, a *Bihoreana* takarékpénztár 500 koronát, a *Nagyvárad* Forgalmi Bank 1000 koronát, a *Gazdasági és Iparbank* 200 koronát juttattak a polgármesteri hivatalhoz a hadba vonulók itthon maradt családtagjainak felsegélyezésére. A *Bihoreana* takarékpénztár ugyan e célból *Biharmegye* alispánjához is juttatott 50 koronát.

* **Kolera Oroszországban.** Oroszországnak minden ellene esküdött. Most, mint értesülünk a cári birodalmának déli részeiben felütötte fejét az ázsiai kolera. A veszedelmes betegség rémes gyorsasággal terjed s nagyban megnehezíti a hadsereg mozgósítását. A kolera fellépéséről hivatalos értesítést kaptak az összes államok. Az új veszedelem, ha tovább fog terjedni, Oroszország kénytelen lesz a mozgósítást jelentékenyen kisebb mérvben foganatosítani, ami lényegesen befolyásolhatja a háború további sorsát.

* A Vörös-Kereszt Egylet akciója.

Tegnap délután 5 órakor a város-háza bizottsági termében választmányi ülést tartott a Vörös-Kereszt Egyesület nagyváradai fiókja. *Hlatky* Endre főispán elnökölt. Jelen voltak: Gróf *Széchenyi* Miklós v. b. t. t., nagyváradai püspök, *Miskolczy* Ferenc dr. Biharvármegye főispánja, *Fetser* Antal felszentelt püspök, dr. *Vucskics* Gyula, dr. *Fráter* Imre, dr. *Hoványi* Gyula, *Rimler* Károly, Des *Escherolles* Kruspér Sándorné és még igen sok előkelő hölgy. A választmány elhatározta, hogy felállítja a betegnyugvó állomást és ennek végrehajtására bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Des *Escherolles* Kruspér Sándorné, *Grunwald* Henrikné, dr. *Fráter* Imre, dr. *Konrád* Béla, *Fetser* Antal, *Farkas* Izidor, *Gálbory* Józsefné, *Gyöngyössi* István. Emellett elhatározták, hogy társadalmi gyűjtést fognak indítani a Vörös Kereszt számára. Az első adakozó gróf *Széchenyi* Miklós püspök volt, aki négyezer koronát adott erre a célra.

A Magyar szent korona országai Vörös Kereszt Egylete nagyváradai választmányának tegnap tartott üléséből vettük a következő értesítést:

Nevezett választmány vezetősége felkéri azon urhölgyeket, akik a legközelebbi tanfolyamon kiképzést nyertek, valamint azokat is, akik kiképzésre s önkéntes ápolónői szolgálatra most jelentkeztek, hogy a most megnyitni tervezett újabb tanfolyamokon való részvétel és egyéb fontos dolgok megbeszélése céljából folyó hó 5-én szerdán délután 5 órakor az elmekórház disztermében mulhatlanul megjelenni sziveskedjenek.

* A nagyváradai kereskedők és a háború.

Nagyvárad kereskedői tegnap este a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében gyűlést tartottak, a melyen a moratorium az alkalmazottak és a házbér kérdését tárgyalták. Dr. *György* Ernő ügyvéd határozati javaslatot terjesztett elő, a melyet egy-két hozzászólás és lényegtelen módosítással elfogadtak. Határozatilag kimondták, hogy a nagyváradai kereskedők hitelezőikkel szemben *élni kívánnak a moratorium által nyújtott jogokkal*, hogy a házbért egyöntetűleg *havonként fogják fizetni* és hogy az alkalmazottakkal szemben

a méltányosság legvégső határáig fognak elmenni. Szóba került még az is, hogy vajjon a hadiállapot tartama alatt bezárva tartás-e az üzleteket? Erre nézve úgy határoztak, hogy egy állandó bizottságot alakítottak, amely figyelemmel fogja kísérni a háborúnak a kereskedelemre gyakorolt további kitartását és ha ez a bizottság úgy találja, csak akkor huzzák le a redőnyöket.

*** A Középponti Katholikus Kör és a háború.** A Középponti Katholikus kör igazgató választmánya Zsembery István dr. ügyvezető alölnök vezetésével rendkívüli ülést tartott, amelyen ott voltak: Hindy Zoltán igazgató, Bradách Emil dr. az Egyetem Kórházának főorvosa, Cherven Flóris dr. udv. tan. Diescher Ferenc dr. a Császárfürdő igazgató főorvosa, Dombay Ede dr. ügyvéd Fallenbüchel Tivadar tanár, Fodor Gyula dr. főgimn. igazgató, Frimmel Aladár főgimn. tanár, Gobbi Károly dr. fogorvos, Gosztanyi Aladár dr. min. oszt. tan. Hanuy Ferenc dr. egyet. tanár, Ilk Mihály a Nemzeti Kaszinó titkára, Jaeger Géza lelkész, Janovecz Lajos legfőbb szászki osztan. Kiss János dr. az Egyetem prorektora, Móczár Gyula dr. orvos, Novák Lajos prépost kanonok, Pálffy Sándor gróf a kat. Patronázs elnöke, Pechata Endre ny. kuriai tanácselnök, Pelzer Gyula ny. főv. főpénztárnok, Rejtő Sándor dr. orvos, Saly Dezső kuriai bíró, Strausz István dr. legfőbb szászki tanácsos, Szőke Gyula dr. ügyvéd, Vörös Kálmán igazgató, Zettner Vilmos máv. főellenőr. Elnök bejelenti, hogy Zichy János gróf a kör elnöke hivatalos elfoglaltsága folytán távol van. A bejelentés után indítványozza, hogy az igazgatóválasztmány a kör nagytermét beszállásolásra, később pedig sebesültek ápolására ajánlja föl. Az indítványt Hanuy Ferenc dr. hozzászólása és Móczár Gyula dr. orvos legmesszebbmenő támogatásának bejelentése után egyhangulag elfogadták. Ezután Kiss János dr. az Egyetem prorektora szólalt föl s kifejezve azt, hogy bár a kör nagyrabcsüli a békét és annak áldásait, mégis az ilyen körülmények között mindenképp fölé helyezze a hazaszeretettől lelkesített vitészséget, indítványozza, hogy az igazgatóválasztmány a kör egyetemének hódolatát és a hadsereg erőnyeibe vetett töretlen bizalmát a királynak és Frigyes főhercegnek a hadsereg főfelügyelőjének jelentse.

*** Halálozás.** Részvéttel értesülünk egy derék matróna: özv. Nogáll Pálné szül. Micheller Leontin haláláról. Az elhunyt b. e. Nogáll püspök testvérének özvegye volt. Vaskó Károly, a ki Nagyváradon mint őrnagy szolgált, anyósát gyászolja az elhunytban. A 74 éves urinő temetése vasárnap nagy részvét mellett Tiszaföldváron ment végbe.

*** Tanítók áthelyezése és kinevezése.** A vallás- és közoktatási miniszter a következő állami elemi iskolai tanítókat és tanítónőket helyezte át, illetve nevezte ki: Benedek Antal buzásbocsádi áll. el. iskolai tanítót az esküllői, Gyenge Lajos nadántelki á. e. i. t. az ináncsi, Réti Miklós nadántelki á. e. i. t. a nagyvárad hegyi, Ambrus József kővárhosszúfalui áll. t. a nagyvárad hegyi, Lázár János laczfalvi áll. t. a papfalvi, Gábor Gyula gyergyóvárhegyi áll. t. a sarkadkereszturi állami elemi iskolához helyeztettek át; — kinevezettek: Fodor Antal okl. tanító az élesdi, Olteán Péter az almaszegi, Lázár Szilvia a bisztraterbesi, Papp Etelka a borosteleki, Sinka Anna a cseffai, Szabóné Herceg Mária az ermhályfalvai, Szabó Miklós az ermhályfalvai, Medgyesy Gyula a felsődernagyári, Schuller Ilona a fegyivásárhely-hegyi, Tóth Etelka a gyapjui, Kőváry Lőrincz a körösszegapáti, Vass Sándor az oláhszentmiklósi, Fráter János a terjesi, Bulzán András a mezőbottyáni, Lukács János a vámoslázi, Balogh József a csegőd-

pusztai, Szűcs Endre a tamáshidai, Müller Péter a nadántelki, Strakovics Dezső a középesi állami iskolákhoz; — Padala Irén hornyáni r. k. felekezeti tanítónő a dombelvi és Kemény Franciska áll. el. iskolai tanítónő pedig a páczini áll. el. iskolához neveztetett ki.

*** Az ujoncok és póttartalékosok behívása.** Nagyvárad város katonai ügyosztálya az ujoncok és póttartalékosok behívására vonatkozólag a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak 12-986 1914. eln. számu rendelete alapján közhírré teszem, hogy az 1914. évben besorozott ujoncok és póttartalékosok közül azok, akik Alsófehér, Beszterce-naszód, Brassó, Csic, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Marostorda, Nagyküküllő, Szeben, Szilágy, Szolnokdoboka, Tordaaranyos, Udvarhely, Bácsbodrog, Krassósörény, Temes és Torontál vármegyék, továbbá Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor, Pancsova, Temesvár, Versec, Kolozsvár és Marosvásárhely városok, valamint egész Horvát-Szlávon országok és Fiume város és kerülete területén illetőséggel bírnak, vagy ugyanezen területen tartózkodnak, továbbá Tirolban Karinthiában, Krajnában, Istriában, Görz és Gradiska hercegesített grófságban, Trieszt városban és környékén, Alsósziléziában, Boszniában és Hercegovinában illetékesek és itt tartózkodnak, a legrövidebb uton augusztus 9-ik napján trózkodási helyük es. és kir. kiegészítési kerületi parancsnoksághoz bevonulni tartoznak, azok, akik már tudják, hogy a honvédehéghez tartoznak, tartózkodási helyök honvédekiesztő parancsnokságához kötelesek bevonulni. Nagyvárad, 1914. augusztus 3-án. *Katonai ügyosztály.*

*** Kinevezések.** A pénzügyminiszter Kossuth Imre parnói lakost a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű dohányáruraktári segédtsített a nagyvárad m. kir. dohányraktárhoz; — Somlai József nagyvárad lakost pedig ideiglenes minőségű számgyakornokká a nagyvárad m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez nevezte ki.

*** Szigorítják a kórházi betegek felvételét.** Különösen az utolsó munkanélküli évben a kórházak valóságilag zsúfolva voltak. Akinek nem volt mit enni és volt egy kis szimuláló képessége, az felvettette magát a kórházba, ahol meg volt mindene. A mai háborus időkben azonban sokkal fontosabb feladatai is vannak a kórházaknak, mint a fenti volt, ezért a belügyminiszter most elrendelte, hogy a jövőben csakis a súlyosabb természetű és kizárólag kórháziilag kezelendő betegeket kell a kórházakba felvenni. Egyben elrendelte a miniszter, hogy a kórházak már most szerezzék be a szükséges felszereléseket és készen legyenek a haretéri sebesültek befogadására.

*** A kamara értesítése.** Az alulírott kereskedelmi és iparkamara a kerületéhez tartozó kereskedőket és iparosokat ezenel értesíti arról, hogy minden a kereskedelem és ipar üzéséből eredő és netalan a katonai hatóságokkal controversiára alkalmat adó kérdésekben, valamint más a kereskedelmet és ipart érdeklő más ügyekben a kamarai iroda hivatalos órái alatt (d. e. 9—1 óráig) a kamara irodája rendelkezésükre áll. Nagyvárad, 1914. augusztus hó 2-án. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Dr. Moskovits József, elnök. Dr. Sarkadi Lajos, titkár.

*** Orvosokat és ápolókat keresnek.** Felhívom a törvényhatóság területén működő magánorvosok, képzett betegápolók és ápolónők, ugyszintén fertőtlenítő tanfolyamot végzett egyéneket, ha akár lakóhelyükön, akár máshol megfelelő térítés ellenében szolgálatot hajlandók teljesíteni, hogy ebbeli

szándékukat a polgármesteri hivatallal (város-háza I. emelet 4.) levélben vagy írásban közöljék. Nagyvárad, 1914. augusztus 3. Rimler Károly, polgármester.

x Aszódy Mihály Kossuth-utca és Rákóczi-uti üzleteinek árlapja. Egy wagon befőző cukor érkezett! Nemes fajú kávéim mágnás keverék 1/4 Kg. pörköltve 1 kor. 10 fillér és 1 kor. 20 fillér. Finom Cuba kávé nyersen 1 Kg. 2 kor. 90 fillér, finom nyers Gyöngy kávé 1 Kg. 2 kor. 90 fillér. Frank füge árpa és makk kávék nagyban árak mellett. Hollandiai kakaó 1 Kg. 3 kor. 60 fill., 1/4 Kg. 1 kor., 1/8 Kg. 50 fillér. Banán kakaó, mely a világot meghódította, gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt ajánlható 1/4 Kg. 1 kor. 1/8 Kg. 50 fillér. 1 Kg. finom főző törmelék csokoládé 2 kor. 20 fill., 1 Kg. szalámi 4 kor. 50 fill., 1 Kg. ementhali sajt 2 kor. 80 fill., 1 Kg. Liptói túró 1 kor. 80 fill., 10 deka császár keverék tea 1 kor., 10 deka mandarin tea 1 kor., 10 deka Schüschoong tea 80 fill., 10 deka finom törmelék tea 60 fillér. 1/2 l. Jamaika rum 1 kor. Konyak, likörök, mézek, dzsemek angró árak mellett. Kotányi édes paprika 1/4 Kg. 1 kor. 25 fill. Cukorkák, csokoládék és Kugler bonbonok szintén angró árak mellett számíttatnak, valamint Japán szervizek 6 személyesek. Augusztus elsei vásárlással a vásárló közönség tisztelje meg üzleteimet.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatal

22203—1914. szám.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala ezennel közhírré teszi, hogy a m. kir. ministeriumnak a fegyverek, löszerek és robbanó anyagok tartásának korlátozása tárgyában kiadott 5476—1914 M. E. sz. rendelete a m. kir. ministerium 5735—1914 M. E. sz. rendeletével 1914 évi augusztus hó 1 napjától kezdődőleg Nagyvárad város területére is kiterjesztett.

Minthogy a hivatolt ministeri rendelet értelmében 1914 évi augusztus hó 1-ső napjától kezdődőleg fegyverek, löszerek és robbanó anyagok árusítására külön engedély szükséges, amelyet a belügyminister ad meg, a korábban kiadott lőpor és robbanó szerek árusítására vonatkozó engedélyek tehát hatályukat veszítették: ennél fogva szigoruan figyelmezteti a rendőrkapitányi hivatal a helybeli fegyver, löszér és robbanó anyagokat árusító kereskedőket, hogy szabályszerű belügyministeri engedély kieszközöléséig az említett cikkeket nem árusíthatják, az engedély elnyerése után is csak rendőrhatalósági engedéllyel bíró egyének részére és a rendletben előírt egyéb feltételek pontos betartása mellett.

Egyidejűleg felhívja a rendőrkapitányi hivatal a rendelet szerint fegyverviselési joggal bírók kivételével mindazov a város területén lakó egyéneket, akiknek birtokában vagó tulajdonában bármintű fegyver, lőpor vagy robbanó anyag van, hogy azokat a rendőrkapitányi hivatal földszint 11 számú szobájában elismervény ellenében haladéktalanul szolgáltatassák be.

Végül figyelmezteti a rendőrkapitányi hivatal a jelen hirdetményben felhívottakat arra, hogy az esetben, ha a hatóságnak tudomására jut, hogy fegyver, lö vagy robbanó szert valaki belügyministeri engedély kinyerése előtt bárki részére árusít, ugyszintén, hogy valaki a felhívás dacára a birtokában levő fegyvert, lőport, vagy robbanó anyagokat be nem szolgáltatatta, a mulasztás megáll-pítása céljából úgy személy, mint házkutatás fog tartatni, s ha a mulasztás megállapítati, a mulasztást elkövető az 1912 évi LXIII. t. cz. 7. §-a értelmében a legszigorubbán fog büntettetni.

Nagyvárad, 1914. augusztus 3.

Jánosy,
rendőrfőkapitány h.